

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ JUBILEJNÍHO 15. ROČNÍKU VELETRHU SVĚT KNIHY PRAHA

Úderem desáté hodiny byl ve čtvrtek slavnostně zahájen jubilejní 15. ročník mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu Svět knihy Praha 2009.

Veletrhu, který se rovněž stal oficiální doprovodnou akcí předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Zahájení byli přítomni první náměstek ministra kultury ČR František Mikeš, generální ředitel federální agentury pro tisk a masmediální komunikaci federace Ruska Michail Vadimovič Sesslavinskij, Alexandr Vondra, poradkyně evropské federace nakladatelů a vedoucí projektu ceny Evropské unie za literaturu Céline d'Ambrosio, prezident Konference ředitelů mezinárodních knižních veletrhů Peter Weidhaas a celosvětově známý ilustrátor a grafik Petr Šis. „Na počátku bylo slovo.“ – tímto biblickým rčením otevřel svůj úvodní projev František Mikeš, na kterého svým proslavem navázal Michail Vadimovič Sesslavinskij. Ten mimo jiné zdůraznil význam někdejšího Československa pro emigranty z řad ruské inteligence 20. let minulého století. „Jsme vděční československé vládě, která tehdy otevřela svou náruč ruské inteligenci,“ uvedl. „Pomáhala vydávat její díla a prakticky zachránila část ruské kultury.“ V následující řeči pak Alexandr Vondra obrátil pozornost k tématu spolupráce v rámci Evropské unie v oblasti literatury. „Je důležité, abychom byli

Na slavnostním zahájení hovořili ředitelka veletrhu Dana Kalinová, Alexandr Vondra a veletrh symbolicky přestřížením pásky zahájil M. V. Sesslavinskij.

schopní naslouchat si a vzájemně si rozumět“, řekl, „a kniha je právě báječný nástroj k tomu pochopit, naslouchat, porozumět. Kniha prostě potřebujeme k životu, bez knih to nejde,“ uzavřel Alexandr Vondra své vystoupení. Céline d'Ambrosio pak představila první evropskou cenu za literaturu, která bude udělena 28. září v Bruselu a dodala: „Chceme ukázat, jaké je bohatství literatury v Evropě, a chceme se věnovat také začínajícím autorům. Snažíme se podporovat cirkulaci knih na evropské úrovni.“ Peter

Weidhaas, který sedmadvacet let řídil frankfurtský knižní veletrh a zásadním způsobem pomohl zrodu Světa knihy v roce 1994, zhodnotil vývoj a směřování knižních veletrhů a vyjádřil hluboké uznání ředitelce Světa knihy PhDr. Daně Kalinové za její práci. Závěrem pak Petr Šis neformálním způsobem pohovořil o fantazii a inspiraci a poté již následoval symbolický střih nůžek v ruce M. V. Sesslavinského a 15. ročník Světa knihy byl otevřen.

IK

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ CENTRÁLNÍ EXPOZICE VELETRHU

Kniha z Ruska, tak se jmenuje rozsáhlá expozice v samém srdci střední haly, která prezentuje ruskou literaturu.

„Pozvedám číši na počest ruské literatury a jejích českých čtenářů,“ to jsou slova, která zazněla při slavnostním otevření stánku představující ruskou literaturu, ale nejen ji. „Zveme všechny návštěvníky do naší expozice, kterou jsme rozdělili na několik částí. V jedné najdete knihy z ruské emigrace, které vznikly v někdejší Československu, v další pak chceme představit spolupráci české a ruské literatury, nezapomněli jsme ani na díla klasiků jako je Puškin nebo Gogol a na druhé straně jsme přivezli také knihy soudobých spisovatelů, například Jevgenije Popova nebo Sergeje Lukjaněnka, kteří jsou na veletrhu osobně přítomni,“ říká Alexander Voropajev z ruské federální agentury pro tisk a masovou komunikaci a dodává: „Chceme českým nakladatelům i čtenářům vzkázat, že ruská literatura je stále živá.“

JaM

RUSKO – LITERÁRNÍ VELMOC

rozhovor s ředitelem Federální agentury pro tisk a masové komunikace M.V. Sesslavinským

Jaká jsou Vaše očekávání od tak rozsáhlé prezentace ruské literatury v Čechách?

Myslím si, že účast Ruska na 15. mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy v roli hlavního hosta umožní českým čtenářům, kolegům a návštěvníkům veletrhu lépe poznat celou škálu současného ruského knižního publikování, představí nejširší veřejnosti současnou ruskou literaturu a umožní pozvat ke spolupráci české nakladatele.

Ruská nakladatelská sféra se rychle vyvíjí a je jednou z nejdynamičtější rostoucích ve světě: v roce 2008 bylo vydáno přes 123 tisíc knih a publikací, celkový náklad činil přes 760 mil. výtisků. Rusko patří mezi největší vydavatelské „velmoci“ a zaujímá třetí místo na světě (po USA a Číně) v počtu ročně vydávaných knih. I když se do těchto vrcholových čísel našeho knižního trhu promítla světová krize, určitě nezasáhla tak zásadně, aby ho přesunula na jiné pozice.

Zvláštní pozornost je v našem programu věnována současné ruské beletrii a ruskému jazyku – jsou připraveny speciální tematické knižní expozice, kulaté stoly a diskuze, soutěže a hodiny ruštiny. Setkání známých ruských spisovatelů s českými čtenáři probíhají nejen na veletrhu samotném, ale i v pražských knihkupectvích a v Ruském středisku vědy a kultury.

V poslední době se literatura v naší zemi bouřlivě vyvíjí, objevují se stále nové zdařilé texty již světově známých a překládaných spisovatelů a básníků, v literatuře se objevují nová jména, která jsou představena v rámci knižní expozice Mladá literatura Ruska.

Poprvé za celou dobu, kdy jsme zažívali jakýsi útlum kulturních vztahů, se naskytá možnost představit českým čtenářům a nakladatelům současnou ruskou literaturu, rozmanitost jejích žánrů a tvůrčích metod.

Doufáme, že proběhnou tvořivé a plodné diskuze, že započne nová etapa našeho kulturního dialogu, že dojde k novým společným projektům a k překládání a vydávání ruských autorů v českých nakladatelstvích a českých autorů u nás.

Jaká je koncepce propagace ruské literatury v zahraničí?

Především se zaměřujeme na to, zda širší kulturní veřejnost projevuje zájem o tvorbu našich spisovatelů. Žádná, i nejlépe propracovaná strategie, nemůže přinutit zahraniční nakladatele a čtenáře, aby překládali, vydávali a prodávali knihy ruských autorů, pokud o ně není čtenářský zájem. Nikdo nenutil svět číst Gogola a Dostojevského, Tolstého a Čechova, ale jejich knihy stále budí zájem čtenářů, v mnoha zemích vznikají studie o jejich kulturním dědictví, mimo jiné i v Čechách.

Mnohé světové knižní veletrhy a výstavy projevují velký zájem o prezentování ruského knižního tisku, zvou nás k účasti. Významným startem pro Rusko byla účast v roli čestného hosta na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2003, která přinesla úspěch a značnou odezvu. Následně jsme byli pozváni k účasti na mnoha jiných knižních událostech, byly uskutečněny prezentace ruských knih na Pařížském knižním salónu, na mezinárodních knižních veletrzích v Ženevě, Budapešti, Pekingu, Dillí či Sofii. To všechno mělo pozitivní vliv na vývoj spolupráce, vznik nových vzájemných překladů.

Jaké vztahy panují mezi Ruskem a Evropou v oblasti kultury a literatury?

Vynikající! Už jsem sdělil něco o prohlubující se spolupráci s evropskými kolegy. Co se týká tradičních spojení mezi Ruskem a evropskými státy v literární a kulturní oblasti, historie vzájemných

vlivů a průniků čítá několik století. Poté, co se podařilo překonat rozdělení Evropy na dva nesmiřitelné tábory, naše země se aktivně zapojila do celoevropských procesů. Formálně, během doby existence nového ruského státu pro tyto vztahy byla zformulována celá nová

právní báze: prakticky se všemi evropskými státy byly uzavřeny dohody o kulturní a vědecké spolupráci. Na jejich základě vznikají nové programy v těchto oblastech. Velmi důležitou roli v realizaci nové etapy rusko-evropské spolupráce sehrála Stálá rada partnerství EU – Rusko v oblasti kultury.

Otevřenost současné doby neklade žádné překážky pro vzájemnou komunikaci ruských a evropských představitelů kultury. Podle mého názoru, jediným zdrojem problémů při realizaci kulturně-vzdělávacích projektů mohou být komplikace spojené s materiálním zabezpečením. Naše Agentura se snaží podporovat domácí autory, formovat delegace ruských spisovatelů, vědců, žurnalistů pro účast na mezinárodních knižních výstavách a veletrzích na základě svého rozpočtu. Často hostíme evropské delegace na našich knižních

událostech, nejen na každoročním Moskevském mezinárodním knižním veletrhu, ale i na Petrohradském knižním salónu, na Mezinárodním veletrhu intelektuální literatury non/fiction. V těchto dnech probíhá rozsáhlá organizačně-tvůrčí práce na přípravách programů Rok Ruska ve Francii a Rok Francie v Rusku, které proběhnou současně v roce 2010.

Jaký je Váš osobní vztah k literatuře a čtení?

Známy filozof, jeden z hlavních představitelů francouzského osvícenství, Claude Adrien Helvétius řekl: „Knihy stejně jako lidé nás můžou dostat do dobré nebo do špatné společnosti“. Já jsem měl v životě štěstí a dostal jsem se do dobré společnosti. Podrobněji o rodinné knižní tradici, o blízkých mi knižních vazbách, představené na ruském stánku. Pro mne velkou roli hrají jak tradiční knižní kultura, tak i současná inovační grafika, nové formy knižního designu.

Mám poměrně širokou a rozmanitou škálu sběratelských a čtenářských zájmů. Měl jsem velmi rád Jaroslava Haška, čtu nové překlady Milana Kundery. Jako člen rady největší literární ceny v Rusku čtu veškeré texty, jež vešly do long-listu (tento rok 40 knih a 8 rukopisů). Jako vedoucí Federální agentury pro tisk a masové komunikace musím nejen být dobře obeznámen se všemi důležitými novinkami v různých vědomostních sférách, ale také pronikat do profesionálních detailů digitálního vysílání, internetu a jiných multimediálních zdrojů. Proto čtu hodně a systematicky. V literatuře nejvíce cením to, co Alexandr Sergejevič Puškin charakterizoval následujícími slovy: „Přesnost a stručnost, to jsou hlavní přednosti prózy. Próza chce myšlenky a myšlenky, bez nich skvělé výrazy nejsou k ničemu“. JaCh

KRÁLOVSTVÍ SAUDSKÉ ARÁBIE SE PŘEDSTAVUJE NA VELETRHU

Dosud na každém z minulých ročníků pražského knižního veletrhu se premiérově představil nějaký stát svojí národní expozicí. A nejmenší je tomu i na právě probíhající 15. ročníku Světa knihy. Tentokrát jde o hosta poměrně exotického – Království Saudské Arábie. Je pravdou, že čeští čtenáři příliš mnoho o arabské knižní kultuře nevědí. Proto je probíhající prezentace rozhodně užitečná.

Ve čtvrtek krátce po 14. hodině byl stánek Saudské Arábie slavnostně otevřen. A jak nám prozradil Dr. Abdulrahman H. Alhumedhi, kulturní atašé saudského velvyslanectví ve Vídni, jsou velmi rádi, že mohou Pražanům představit svoji knižní expozici. Považují Čechy a Prahu za historicky a kulturně velmi bohatou oblast, se kterou je poji dlouholeté vztahy. Zmínil kontakty už z období zakládání Karlovy univerzity. Svoji literaturu považují za neméně bohatou, a proto jsou rádi, že ji mohou právě zde v Praze představit.

RaŠ

KDO SE BOJÍ SKŘÍPCE

Rozhovor s Dr. Hanou Linhartovou, předsedkyní Obce překladatelů o překladatelské anticeně Skřípec

Myslíte, že se od roku 1994, kdy byla poprvé cena udělena, zlepšila úroveň uměleckého překladu, nebo spíše adeptů na toto ocenění přibývá?

To lze opravdu těžko posoudit. Trvale u nás vycházejí díla mimořádných překladatelských kvalit, proto jsou po právu oceňována Cenou Josefa Jungmanna, Státní cenou za překlad či v rámci Magnesie Litery. V 90. letech jsme se poněkud naivně domnívali, že překlady páchané těmi, kdo o překladatelském řemesle nemají ani potuchy, zmizí během několika let z knihkupeckých pultů. Skutečnost, že Obec překladatelů i nadále nachází díla, před nimiž prostřednictvím anticeny čtenáře varuje, mluví sama za sebe.

Myslím, že nezodpovědnému přístupu k překladu nahrává i ledabylost, s níž jsou čtenáři o knihách informováni, ať již v tisku, rozhlase či televizi. Není výjimkou, že redaktor nadšeně hovoří o brilantním autorově stylu hýřícím slovními hříčkami, a přitom ho ani nenapadne uvést jméno překladatele, který má na

konečném výsledku samozřejmě lví podíl. Překladatelovo jméno často chybí třeba v propagačních materiálech i velmi seriózních nakladatelstvích, ačkoliv patří mezi základní bibliografické údaje.

To, že český překladatel si vydělá zhruba 50 % průměrné mzdy a je placen nejhůř ze všech svých evropských kolegů (jak vyplývá z ankety zkoumající situaci překladatele v 27 zemích), je politováníhodná skutečnost, která se ovšem v žádném případě nesmí odrazit na kvalitě naší práce.

V poslední době se v tisku objevily názory, zpochybňující smysl anticeny Skřípec, v čem vy vidíte její hlavní význam?

Ráda bych zdůraznila, že Skřípec nemíří primárně proti oněm pseudopřekladatelům, nýbrž do řad nakladatelských. Nakladatel přece nevydává rukopis každého grafomana, který se mu ocitne na stole, a stejně tak nemůže překlad svěřit někomu, kdo by si překládání „rád zkusil“, protože přece „umí anglicky“. Je

třeba, aby si překladatele pečlivě vybíral, popř. požadoval ukázky překladu, a poté text řádně zredigoval. K vydávání překladových knih nestačí jen obchodnická zdatnost, nezbytné je i jisté nakladatelovo povědomí o elementárních zásadách zodpovědného překladatelského přístupu. A vím, že lekteří nakladatelé mají ze Skřípce obavy, neboť by pro ně znamenal velkou ostudu.

Jak se podle vašich zkušeností „ocenění“ ke Skřípci staví?

Většinou zaujmou pozici mrtvého brouka, ale zažili jsme i nakladatele, který Skřípec převzal, veřejnosti se omluvil a za dodaný výtisk nepovedeného překladu básní vrátil peníze. Za svůj postoj si při přebírání anticeny vysloužil potlesk obecnstva.

Myslíte si, že je pro ně spíše ponaučením, a nebo naplňují známé přísloví o potřeбенé huse?

Vím, že existují oba přístupy, pevně věřím, že těch, kteří se z nepříjemné zkušenosti poučí, je většina, a to je také naším cílem.

IK

ČESKÁ TELEVIZE UDĚLOVALA CENY

V roce 2006 vydala Česká televize svou první knihu a od té doby obohatila knižní trh o celkem šedesát titulů. Nabídka knížek, které mají svého televizního bratříčka v podobě publicistických i hraných pořadů, je tedy už tak široká, že se Česká televize rozhodla odměnit ty nejlepší cenou Kolegia generálního ředitele ČT. Do boje o tři hlavní ceny bylo nominováno 15 titulů a 5 edičních řad, ale protože všechna díla byla kvalitní a bylo velmi těžké se rozhodnout jen pro tři vítěze, udělila porota ještě tři čestná uznání. Ta si odnesli autoři knížek *Bubu-vánoční příběh*, *O češtině a Kluci v akci-fit rodinka*. Cenu kolegia za nejlepší text získali autoři knihy reportáže *U nás v Evropě*. Nejlepším výtvarným počinem se může pochlubit kniha *Alžběta Báhoryová: Oběť, nebo vrah?* a nejlepší knižkou z edice ČT z hlediska textové i výtvarné složky zároveň, se stala kniha *Františkova velká kniha pohádek*. JAM

TECHNOLOGIE DIGITÁLNÍHO PAPIŘU

Asi nikdo nepochybuje o tom, že digitální technologie dříve nebo později vstoupí masivně do knižní produkce, stejně jako se to stalo například v hudebním průmyslu a nebo televizním vysílání. Ale bude to spíše dříve a nebo spíše až později? To je otázka, která může trápit dnešní vydavatele. Trochu nám mohou napovědět zkušenosti právě z oblasti hudebního trhu. Zpočátku se potenciální koncoví uživatelé, tedy posluchači, chovali dost zdrženlivě. Pak se ale na trhu objevily cenově přístupné technologie, například iPody, a digitalizace se rozběhla překvapivou rychlostí.

Dnes není problém v digitalizaci literárního obsahu. Vydavatelé začínají od autorů vykupovat i práva pro digitální šíření. Technologie pro prodej souborů po síti již také existují. Takže dosavadní brzdou digitalizace knih je čtecí zařízení. Je zřejmé, že monitory nespustí digitální explozi, neboť jsou uživatelsky velice nekomfortní. Po delším čtení bolí oči a hlavně se zrak jejich užíváním nenávratně poškozuje. Proto se objevují technologie digitálního papíru. Pro představu jde o zařízení ne nepodobné „magické tabulce“, kterou si mnozí z nás pamatují z dětství. Text (nebo jiné grafické prvky) se na digitálním papíru nezobrazují zářením, ale mechanickými pevnými prvky.

Podle výzkumů až 85 % respondentů potvrdilo, že digitální papír je uživatelsky srovnatelný co do kvality a komfortu s papírem standardním. V současné době již existuje několik výrobců nebo systémů, kteří digitální papír (tedy jakési čtečky) komerčně nabízejí. Jenže stávající cena je téměř 400 dolarů, a to je ještě příliš vysoká investice na to, aby se digitalizace rychle rozvíjela. V Čechách je možné nejlacinější čtečku dostat za 7 tisíc Kč, ale to je velice malý formát.

Ovšem vlastnit čtečku je jenom jedna část přístupu na digitální trh. Je nezbytné se napojit na portál nebo systém, který Vám bude prodávat jednotlivá literární díla. V tomto ohledu je asi nejdále ame-

rický portál Amazon, který s digitalizací literárních děl začal už v polovině 90. let. Dnes má tento systém k dispozici asi 240 tisíc dokumentů, přičemž platí, že dokument digitálně šířený stojí zhruba třetinu ceny než tištěný na klasickém papíře. Z toho vyplývá, že investovat do digitalizace vlastního čtení se vyplatí zejména takzvaným heavy readers, tedy lidem, kteří přečtou více než 25 knih ročně a kterých je statisticky asi 7 procent. Druhou perspektivní skupinou pro digitalizaci literatury jsou studenti, mezi kterými se trh nejdříve rozhybe asi v oblasti vysokoškolských skript.

Odhaduje se, že v současné době je na světě prodáno 1,2 milionu digitálních čteček. To je číslo, které signalizuje, že digitalizace ještě úplně nezačala. Ale vývoj může být nečekaně rychlý, jak se to stalo u hudebních nosičů, a jednoznačným poraženým byla nakonec hudební vydavatelství. Proto prozíraví nakladatelé by měli vývoj digitálních technologií sledovat a měli by mu jít ve svých úvahách naproti. RAŠ

MAPA ROKU POJEDENÁCTÉ

Do 11. ročníku prestižní soutěže o titul Mapa roku bylo přihlášeno 148 produktů, vydaných v průběhu roku 2008. Z nich odborná porota vybrala a ve čtvrtek 14. května vyhlásila následující vítěze:

- V kategorii **Atlasy, soubory a edice map – Turistické mapy 1:50 000** (Kartografie Praha, a.s.),
- v kategorii **Samostatná kartografická díla – CHKO Broumovsko – 4 jazykové verze (ROSY)**,
- v kategorii **kartografické výsledky studentských prací – Tvorba turistické mapy – mapová příloha k DP bc.Tomáše Janaty (ČVUT Praha)**,
- v kategorii **Digitální produkty a kartografické aplikace na internetu – Cykloatlas On-line (SHOCart, spol. s r.o.)**,
- v kategorii **Kartografická díla pro školy – cena neudělena**.

IK

VAŘÍME S KNIHOU GASTRO SHOW POPRVÉ NA VELETRHU

V rámci doprovodného programu veletrhu Svět knihy Praha je v letošním roce pro návštěvníky připravena **od pátku 15. do neděle 17. května ve foyer Průmyslového paláce programová novinka, gastro show Vaříme s knihou**. Téma, které chce upozornit na knihy o vaření a představit některé z řady knižních kuchařek, jež u nás každoročně vycházejí. Organizátoři veletrhu se inspirovali v zahraničí, kde knižní veletrhy, například veletrh v Göteborgu či ve Víd-

prostoru zařízeném špičkovými spotřebiči kuchyně Amica. JACH

SLIDER je IN!

Vaření na sklokeramické desce vás teď bude bavit ještě víc. Zapomeňte na složité ovládání a regulaci teploty varných zón pomocí „složitých procesů“. Díky dotykovému ovládání se systémem **slider** je nyní regulace teploty varných zón pohodlnější a efektivnější než kdykoliv předtím. A také plyulejší. **Slider** v angličtině znamená jezdec, a právě tento princip umožňuje, že se k vámi vybranému stupni intenzity varu nemusíte složitě profukávat, ale stačí jen prstem přejet zleva doprava a na vámi požadované hodnotě zastavit.

Elegantní model **PC 6220 SF** systém slider má. Široký je 60 cm a má zkosené hrany. Všechny čtyři plotýnky jsou nahřívány systémem High Light, dvě z nich jsou navíc dvou-zónové, takže lze velikost jejich varné plochy uzpůsobit průměru dna právě používaného nádobí. Samozřejmostí je také dětská pojistka, časovač pro všechny zóny se samostatným displejem, automatická redukce výkonu a ukazatel zbytkového tepla, který po ukončení vaření signalizuje, jak je ještě panel horký, aby každý věděl, kdy už je na něj možné bez rizika poranění sahat.

Ti, kteří si při vaření potrpí na hodně prostoru a nebojí se vaření ve „velkém“, jistě zaujme sklokeramická deska **PC 7231 SF**. Je 77 cm široká a nabízí 4 varné zóny se systémem High Light. Všechny plotýnky se ovládají pomocí systému **slider**.

PR Amica

LETOŠNÍ VÍTĚZKOU CENY JIŘÍHO ORTENA JE JANA ŠRÁMKOVÁ

14. května 2009 byla na slavnostním podvečeru v rámci knižního veletrhu Svět knihy Praha 2009 z letošních **tří nominovaných autorů** (Jakub Katalpa: *Hořké moře*, Jakub Řehák: *Světla mezi prkny* a Jana Šrámková: *Hruškadóttir*) vyhlášena **laureátkou Ceny Jiřího Ortena 2009 Jana Šrámková** za svůj prozaický debut s názvem **Hruškadóttir**.

Její nominace byla odbornou porotou zdůvodněna slovy: **„Za stylově čisté, tematicky ojedinělé, nedoslovné vyprávění.“** **Jana Šrámková (1982)**, vystudovala Evangelikální teologický seminář, dokončuje studium tvůrčího psaní a redakční práce na Literární akademii Josefa Škvoreckého. Věnuje se literatuře pro děti (k vydání připravuje knihu *Putování žabáka Filemona*) a fotografuje.

DAS BUCH

pořad autorských čtení německých, rakouských a švýcarských autorů

15. a 16. května se potřetí v rámci pražského knižního veletrhu „Svět knihy“ koná literární program „Das Buch“, který představí současnou německy psanou literaturu. Na veletrhu budou číst:

Anja Jardine (CH), Julia Franck (D), Radek Knapp (A), Martin Prinz (A), Ingo Schulze (D) a Alain Claude Sulzer (CH).

Mnozí z těchto autorů jsou českým čtenářům již známi. Loni vyšel český román Julie Franckové *Polednice*, za nějž obdržela Německou knižní cenu. I oba rakouští autoři jsou také zastoupeni českým překladem. Loni vyšel román Radka Knappa česky *Co mi pan Kuka nakukal* a román Martina Prinze *Lupič*. Oba autoři proto představí na veletrhu své literární novinky.

Ingo Schulze je českým čtenářům dobře znám povídkami *Obyčejné storky*. Letos představí překlady dvou svých posledních knih – souboru povídek *Berlínské bolero* a románu *Adam a Evelyn* – které právě vycházejí česky.

Zástupci švýcarské literatury Alain Claude Sulzer a Anja Jardine jsou v Čechách novými tvářemi. I jejich texty však našim čtenářům nebudou cizí.

Řada „Das Buch“ je připravován institucemi Goethe-Institut Praha, Rakouské kulturní fórum v Praze, nadace ProHelvetia a švýcarské velvyslanectví v Praze.

Další informace na: www.dasbuch.cz

*Přijměte prosím
naše upřímné pozvání
na slavnostní vyhlášení výsledků soutěže*

SLOVNÍK ROKU 2009

**dnes 15. 5. 2009 ve 13.00
v Literárním sále v pravém křídle.**

Expozice všech 94 publikací,
které soutěžily v 16. ročníku
se nachází ve foyer levého křídla.

Vše o soutěži, slovnících i akcích
pro překladatele a tlumočníky
a literárních pořadech najdete na
www.jtpunion.org.

CEREMONIAL OPENING OF 15TH PRAGUE BOOK WORLD

On Thursday, on the stroke of ten, BookWorld Prague 2009 – International Book Fair and Literary Festival entered its 15th anniversary season with a ceremonial opening, this year enjoying the status of an official accompanying event of the Czech Republic's presidency of the Council of Europe.

The ceremony was attended by the Czech culture minister's first deputy František Mikeš, director general of Russia's Federal Agency for Press and Mass Communication Mikhail Vadimovich Seslavinsky, Alexandr Vondra, European Federation of Publishers' consultant and head of the European Union Literature Prize Céline d'Ambrosio, International Book Fair Directors' Conference president Peter Weidhaas and world-acclaimed illustrator and graphic artist Petr Šis. „In the beginning was the Word” – this biblical quotation opened the welcoming address of František Mikeš, who was followed by Mikhail Vadimovich Seslavinsky. Seslavinsky emphasised former Czechoslovakia's significance for emigrants from among the 1920s Russian intelligentsia. „We are grateful to the Czechoslovak government, which had opened its arms to the Russian intelligentsia,” he said. „It helped in the publishing of its works and basically saved a part of Russian culture.” In the next speech Alexandr Vondra turned everybody's attention to

Book fair director Dana Kalinová and Alexandr Vondra addressed the guests of the event's opening ceremony and M. V. Seslavinsky has symbolically cut the ribbon.

the subject of co-operation within the European Union in the field of literature. „It is important that we are able to listen to one another and to understand,” he said. „And book is a very fitting instrument for understanding, listening, comprehending. In short, we simply need books in our life, it would not be possible without them,” Alexandr Vondra concluded his address. Céline d'Ambrosio continued by introducing the first European literature award, to be presented on September 28th in Brussels, and added: „We want to demonstrate the richness of literature in Europe, and we also want to focus on emerging authors.

We attempt to support the circulation of books on the European level.” Peter Weidhaas, who was the head of the Frankfurt book fair for twenty-seven years and who made major contribution to the founding of BookWorld in 1994, assessed the development and future direction of book fairs and expressed his deep appreciation for the work of Dana Kalinová, BookWorld director. To conclude the ceremony, Petr Šis spoke informally about fantasy and inspiration. This was followed by the symbolic cutting of the ribbon by M.V. Seslavinsky and 15th BookWorld was declared open.

IK

OPENING CEREMONY BOOK FAIR'S CENTRAL DISPLAY

Books from Russia is the title of the extensive exposition located in the heart of the Central Hall, offering a presentation of Russian literature.

„I raise my glass, toasting Russian literature and its Czech readers,” such words were uttered at the opening ceremony of a stand that presents Russian literature and much more. „We invite all visitors to our exhibition, which we have divided into several parts. One offers books from the Russian emigration, published in former Czechoslovakia, another one introduces the co-operation between Czech and Russian literature. We have not forgotten works by classic writers such as Pushkin or Gogol and we have also brought books by contemporary writers, for example Yevgeni Popov or Sergey Lukyanenko, who are also attending the book fair,” Alexander Voropaiev from the Russian Federal Press and Mass Communication Agency says and continues: „We wish to send a message to Czech publishers and readers that Russian literature is still alive.”

JaMa

KINGDOM OF SAUDI ARABIA MAKING A BOOK WORLD DEBUT

At each of the past Prague book fairs there was at least one state making a debut appearance with its national exposition. The 15th BookWorld is no exception. This time it is a somewhat exotic guest – the Kingdom of Saudi Arabia. It is true that Czech readers don't know much about the Arabian book culture. This makes the current presentation all the more useful.

On Thursday, shortly after 2 p.m., the stand of Saudi Arabia was ceremonially opened. As Abdulrahman H. Alhamedhi, the cultural attaché of the Saudi embassy in Vienna, told us, they are very happy that they can introduce Prague audiences to their book exposition. They consider Bohemia and Prague a very wealthy region historically and culturally, with a long tradition of good relations. He mentioned contacts dating back to the period of the foundation of Charles University. They consider their literature no less affluent, which makes them all the more happy that they can introduce it here in Prague.

RUSSIA: A LITERARY SUPERPOWER

Interview with the director of the Federal Agency for Press and Mass Communication M. V. Seslavinsky

What are your expectations in relation to the extensive presentation of Russian literature in the Czech Republic?

I believe that Russia's participation in the 15th international book fair – BookWorld – in the role of the main guest will enable Czech readers, colleagues and book fair visitors to better acquaint themselves with the entire scale of contemporary Russian book publishing, that it will introduce contemporary Russian literature to the widest general public and that it will enable us to invite Czech publishers to co-operation.

The Russian publishing sector is developing very fast and registers one of the most dynamic growths worldwide: in 2008 over 123 thousand books and publications were brought out, with the total imprint exceeding 760 million copies. Russia counts among the biggest publishing «superpowers» and globally occupies the third place (after USA and China) in the number of books published annually. Even though the world crisis has had an effect on these top statistics of our book market, it has certainly not hit us as hard as to bring us down to lower standings.

In our programme we put special emphasis on contemporary Russian fiction and the Russian language – we have prepared special thematic book expositions, round tables and debates, competitions and Russian lessons. Meetings of well-known Russian writers with Czech readers are taking place not only at the book fair itself, but also in Prague bookstores and in the Russian Centre for Science and Culture.

In recent times literature began experiencing boisterous development in our country, new quality texts by world-renowned and translated writers and poets keep appearing and new names emerge in literature, which are being introduced as part of the book exposition entitled Russia's Young Literature.

For the first time in the entire period when our cultural relations were experiencing something of a subdued period

we now have the opportunity to acquaint Czech readers and publishers with contemporary Russian prose, the wide variety of its genres and creative approaches.

We hope for creative and fruitful debates, for the start of a new phase of our cultural dialogue, for new joint projects and for the translations and publishing of Russian authors in the Czech publishing houses and Czech authors in our country.

What is the overall concept of the promotion of Russian literature abroad?

Our main concern is whether the wider cultural public shows interest in the works of our writers. No strategy, not even the best one, will force foreign publishers and booksellers to translate, publish and sell books by Russian authors, as long as the readers are not interested. Nobody forced the world to read Gogol and Dostoyevsky, Tolstoy and Chekhov, but their books still arouse readers' interest and works focusing on their cultural legacy are authored in many countries, including the Czech Republic.

Many book fairs and exhibitions around the world express great interest in presenting Russian printed books and invite us to participate. An important start for Russia was its role as the guest of honour at the 2003 Frankfurt book fair, which brought us success and much acclaim. After that we were invited to participate in numerous other book events, Russian books were presented at the Book Salon in Paris, at international book fairs in Geneva, Budapest, Beijing, Delhi or Sofia. All this has had positive effect on the development of co-operation and the creation of new mutual translations.

What are the relations between Russia and Europe in the sphere of culture and literature?

They are excellent! I have already mentioned the deepening co-operation with our European colleagues. As far as the traditional ties between Russia and

the European states in the field of culture and literature are concerned, the history of shared influences and intersections amounts to several centuries. After the division of Europe into two irreconcilable camps has been surmounted, our country has actively joined in Europe-wide processes. Formally, in the course of the existence of the new Russian state a whole new legal basis has been formulated for these relations: we have entered agreements on cultural and scien-

tific co-operation with practically all European states. It is on these foundations that new programmes in these fields are built. A very important role in the implementation of the new phase of Russian-European co-operation has been played by the Permanent Council of the EU-Russia Partnership in the field of culture.

The openness of the times we live in places no obstructions in the way of mutual communication between the Russian and European cultural representatives. According to my opinion the only source of problems in the implementation of cultural and educational projects can stem from material complications. Our Agency's effort is to support domestic authors, to form delegations of Russian writers, scientists, journalists for participation in international book exhibitions and fairs, based on our budget.

We often play host to European delegations at our book events – not only at the annual Moscow international book fair, but also at the Saint Petersburg book salon or the International Book Fair of Intellectual Non-fiction Literature. Extensive organisational and creative preparations are currently being undertaken for the Russian Year in France and the French Year in Russia that will both take place simultaneously in 2010.

What is your personal relationship with literature and reading?

A famous philosopher and one of the main representatives of the French Enlightenment Claude Adrien Helvétius once said: „Books, just like people, can bring us into good or bad company”. I was lucky and in my life I enjoyed good company. More details about the family tradition and my favourite books can be learned from the bibliophile album The Scent of Bookbinding, presented at the Russian stand. Both the traditional culture and the contemporary innovative graphic art, new forms of book design, play an important role for me.

The scale of my collecting and reading interests is relatively wide. I used to like Jaroslav Hašek very much, I read new translations of Milan Kundera. As member of the committee of the biggest literary award in Russia I read all the texts that enter the long-list (this year – 40 books and 8 manuscripts). As the head of the Federal Agency for Press and Mass Communication I must be well acquainted not only with all the important new information in various fields of knowledge, but also to penetrate into professional details of digital broadcasting, the internet and other multimedia sources. And for that I read, and I read systematically. In literature I very much value what Alexander Sergeyevich Pushkin has characterised with the following words: „Accuracy and brevity, such are prose's main virtues. Prose wants thoughts and thoughts, without which great expressions are useless”.

JaCh

WHO IS AFRAID OF “THE RACK”?

Interview with Hana Linhartová, chairwoman of the Translators' Guild, about the translating anti-award Skřípeč (Rack, Pince-Nez)

Would you say that since 1994, when the prize was presented for the first time, the overall level of literary translation has improved, or is the number of those “meriting” this prize growing?

That is really difficult to judge. Works of outstanding translating qualities are published here continually and they are deservedly awarded with the Josef Jungmann Prize, the State Award for Translation or as part of the Magnesia Litera. In the nineties we were naive enough to believe that translations perpetrated by those with absolutely no idea of what translating is about will disappear from booksellers' shelves within few years. The simple fact that the Translators' Guild is still discovering works against which readers are warned by the anti-award speaks for itself.

I think that the irresponsible approach to translations is in part caused by the careless manner in which readers are informed about books, be it in the papers, the radio or on television. It is not at all unusual for a journalist to be praising the author's brilliant style, abundant in puns,

while completely forgetting to mention the name of the translator, whose contribution to the final result is, of course, vital. Translators' names are often omitted even in the marketing materials of respected publishing houses, despite the fact that they represent essential bibliographical information.

The fact that a Czech translator earns about 50 % of the average salary and is the worst-paid when compared to all his European colleagues (results of an opinion poll mapping the situation of translators in the 27 countries) is lamentable, but must be in no way reflected in the quality of our work.

Recently newspapers have published opinions calling the anti-award into question. Where do you see its main contribution?

I would like to stress that The Rack is not primarily aimed against the pseudo-translators themselves, it is aiming at their publishers. No publisher brings out any old manuscript that happens to land on their desk, authored by some scribbler – in the same way translations cannot be just given to somebody who

would like to “try their hand at it” because, of course, they “speak English”. Publishers must choose translators carefully, ask for sample translations and then edit the text accordingly. In publishing translated literature business prowess by itself will not do – publishers must also have an understanding of the essential principles of responsible approach to translating. And I know that many publishers are concerned, because receiving The Rack would bring them into serious disrepute.

What is the usual reaction of the anti-award's “laureates”?

They usually do not react at all, adopting the position of a “dead beetle”, but we also had one publisher who accepted the award, publicly apologised and refunded anyone who brought him a copy of the poor poetry translation. For his approach in accepting the anti-award he was applauded by the audience.

Do you think it serves as a lesson learned, or do the “winners” turn into the loudest critics?

I know that both these approaches exist, but I truly believe that those who learn from the unpleasant experience represent a majority and that is also our objective. IK

CZECH TELEVISION PRESENTED ITS AWARDS

In 2006 Czech Television published its first book and since then it has enriched the book market with a total of sixty titles. The offer of books that boast a sibling on the screen, both in the form of a feature or a current affairs programmes, is by now so numerous that the Czech Television has decided to award the best titles with the CT General Manager's Committee Award. Fifteen titles and five publishing series were nominated for the three main prizes, but given the quality of all the works and the resulting difficulties in selecting three winners the jury also awarded three honorary mentions. These were presented to authors of *Bubu – The Christmas Tale*, *About the Czech Language* and *Boys in the Kitchen – Fit Family*. The Committee's award for the best text went to the authors of *At Home In Europe*. The best artistic achievement is the book *Alžběta Báthoryová: Victim or Murderer?* and *František's Great Book of Fairy Tales* was voted the best book from the CT series in the text and artistic accompaniment category.

MAP OF THE YEAR FOR THE 11TH TIME

One-hundred and forty-eight products published in the course of 2008 were entered in the 11th annual prestigious competition for the Map of the Year title. From these expert jury has selected the following winners, announced on Thursday, May 14th:

- Atlases, Map Sets and Series Category – Tourist Maps 1:50 000 (Kartografie Praha, a.s.)
  - Independent Work of Cartography Category – CHKO Broumovsko – 4 language versions (ROSY)
  - Students' Cartography Category – Creating a Tourist Map – map supplement in Tomáš Janata's thesis (Czech Technical University Prague)
  - Digital Products and Cartographical Internet Applications Category – On-line Cycling Atlas (SHOCart spol. s.r.o.)
  - Cartographical Works for Schools Category – prize not awarded
- IK

COOK WITH BOOKS – GASTRO SHOW AT THE BOOK FAIR FOR THE FIRST TIME

The accompanying programme of this year's Prague BookWorld includes a brand new programme feature for the visitors, located in the foyer of the Industrial Palace and taking place from Friday 15th until Sunday 17th May – “gastro show” entitled Cook With Books. Its aim is to draw attention to cookbooks and introduce at least some of the cookbook series that are published here every year. The book fair organisers found their inspiration abroad, as some book

fairs, e.g. the Göteborg and Vienna book fairs, already feature similar programmes. For the first time the Prague book fair will also attract Czech gastronomy's celebrities, ready to demonstrate their culinary art. Recipes from cookbooks published by Smart Press, Slovart or Euromedia will come alive thanks to interesting guests. Roman Paulus, chef from the Alcron Hotel, will be cooking St. James' scallops with mashed cauliflower and truffle oil, Dagmar Derré and Lenka Světová will be serving aubergine caviar with baked ciabatta and oysters on wine, and the event will host, among other, chefs from Taiwan or France. And that is not all – visitors will be treated to

many delicatessen in a special area equipped with state-of-the-art equipment from Amica.

SLIDER is IN !

Cooking on glass ceramic hobs is more fun than ever before. Forget difficult-to-use controls and heat regulation of the cooking zones employing „complex processes“. Thanks to the touch-control **slider** system, regulating temperature of the cooking zones is now easier and more effective than ever before. And also smoother. **Slider** means that you don't have to laboriously click your way to your chosen level of boiling intensity – all you have to do is slide your finger from left to right and stop at the desired point.

The elegant **PC 6220 SF** model is fitted with the slider system. It is 60 cm wide with slant edges. All four hotplates are heated using the High Light system, two of them being two-zone, which means the size of their cooking area can be adjusted to fit the size of the pot used.

Children's lock, timer for all zones with independent display, automatic output reduction and residual heat indicator that shows how hot the plate is even after the cooking is over to prevent injury, are all included.

Those who enjoy a lot of space when cooking and like “large volume” cooking will surely be interested in the glass ceramic hob **PC 7231 SF**. It is 77 cm wide and offers 4 hotplates with the High Light system. All hotplates are controlled using the **slider** system.

PR Amica

DIGITAL PAPER TECHNOLOGIES

Few of us would doubt the fact that sooner or later digital technologies will enter book production on a massive scale, as has already happened in the music industry or television broadcasting. But is it going to be sooner, or later? This is a question that may well trouble today's publishers. Experience learned by the music market may give us a hint. At the beginning the potential end users, i.e. the listeners, acted rather reservedly. But then the market started offering reasonably-priced technologies, e.g. iPods, and digitalisation gathered surprising momentum.

Digitalisation of literary content no longer represents a problem and publishers are beginning to buy rights from authors even for digital distribution. Technologies for the sale of documents over the internet are also available. What has until now been putting the breaks on book digitalisation is the reading device. It is clear that computer screens will not kick off a digital explosion, as they are not very user-friendly. A longer reading session results in tired eyes and, more importantly, they cause irreparable damage to eyesight. This gave rise to digital paper technology. The device itself is somewhat reminiscent of the “magic boards” of our childhood. The text (or other graphic marks) does not radiate from the digital paper – it is represented using solid mechanical means. According to surveys up to 85 % of re-

spondents confirmed that from the user's point of view the quality and comfort of digital paper stands comparison with standard paper. At present there are several manufacturers and systems commercially offering digital paper (reading devices). The current price, however, is set at almost 400 dollars, and this amounts to too big an investment for digitalisation to develop quickly. In the Czech Republic the cheapest device is being sold at 7 thousand Czech crowns, but it only offers a very small format.

However, owning a reading device is only a part of accessing the digital market. You must also connect yourself to a portal or a system that will sell you the various literary works. The American portal Amazon has probably gone the longest way in this respect, as it started

with the digitalisation of works of literature in the mid-1990s. Today the system provides access to around 240 thousand documents. Digitally distributed documents tend to cost one third of the price of a printed document. This means that investing into the digitalisation of reading is worthwhile, especially for “heavy readers” – people, who read more than 25 books a year and who statistically represent about 7 percent of population. Another promising group as far as literary digitalisation is concerned are students with a big potential market in the field of university textbooks.

It is estimated that some 1,2 million digital reading devices have been sold so far around the world. This number seems to suggest that digitalisation has not quite taken off yet. But things can evolve very quickly, as they have in case of recorded music, where music publishers ended up defeated. Far-sighted publishers should therefore observe developments in digital technologies closely and should take them into consideration when making future plans.

RaŠ

THIS YEAR'S WINNER OF THE JIŘÍ ORTEN PRIZE IS JANA ŠRÁMKOVÁ

On 14th May 2009 the award ceremony was held as part of the BookWorld Prague 2009 book fair, bringing together all **three nominees** (Jakuba Katalpa: *Hořké moře/Bitter Sea*, Jakub Řehák: *Světla mezi prkny/Shining Through the Planks* and Jana Šrámková: *Hruškadóttir*). The **2009 Jiří Orten Prize** was presented to **Jana Šrámková** for her prosaic debut entitled *Hruškadóttir*.

The expert jury summed up the reasons for her nomination in the following words: „**For the clear style and unique theme of her original narrative.**“

Jana Šrámková (1982) graduated from the Evangelical Theological Seminar and is about to conclude her studies of creative writing and editing at the Josef Škvorecký Literature Academy. She focuses on literature for children (her book *Putování žabáka Filemona/Adventures of Philemon the Frog* is currently being prepared for publication) and photography.

DAS BUCH

Authors' reading programme presenting German, Austrian and Swiss authors

On 15th and 16th May the Prague BookWorld book fair will play host to the third annual literary programme entitled “Das Buch”, introducing contemporary German-language literature. The following authors will read at the book fair:

Anja Jardine (CH), Julia Franck (D), Radek Knapp (A), Martin Prinz (A), Ingo Schulze (D) and Alain Claude Sulzer (CH).

Many of these authors are not unknown to Czech readers. Last year the Czech translation of Julia Franck's novel *The Blind Side of the Heart* was published, the winner of the German Book Prize. Both Austrian authors have also had some of their work translated into Czech: Radek Knapp's novel *Herrn Kukas Empfehlung* was published in Czech last year, as was Martin Prinz's *Der Räuber*. Both authors will be introducing

their new titles at the book fair. Ingo Schulze, familiar to Czech readers for his *Simple Stories*, will introduce translations of his two latest books this year – the short story collection *The Berlin Bolero* and the novel *Adam und Evelyn*. Both are now being published in Czech.

The two representatives of Swiss literature, Alain Claude Sulzer and Anja Jardine, are making their debut appearance in Prague and yet their texts will no doubt strike a chord with the readers here.

The “Das Buch” series is organised by the Goethe-Institut Prague, the Austrian Cultural Forum in Prague, the ProHelvetia foundation and the Swiss Embassy in Prague.

For more information see: www.dasbuch.cz